1937 ий 21 НОЙАБРЬ № 86 (370) Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушнызэ!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

САМЫРЫК ИЗБИРАТЭЛЬ-ШАМЫЧ

Вашкэ СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ историчэский кэчэ—12 дэкабрь шуэш. Тидэ кэчым мэмнан социализм родинын самырык избиратэльжэ шамычат моло избиратэль-шамыч дэнэ пырльа кугу куанымаш дэнэ вучат. Мэмнан дэнэ гына молодьожлан пэш кугу политик правам пумо. Совэт молодьожлан Сталинский Конституций сайлаш да государствэннэ власть органыш сайлалт кэрташ, Совэт государствым управльатлымаштэ участвоватлаш правам пуэн. Тидэ права дэнэ Совэт элысэ пўтынь молодьож кугэшна, чыла шэмэр молодьож СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчын шкэнжым эн пийалэн улмылэн шотла. 12 дэкабрьыштэ мэмнан пийалэн самырык избиратэль-шамыч пэрвой йўкыштым пийал кондышо кугу Сталин ачаланна пуат. Нуно мэмнан родинлан мучашдымын прэданнэ, тушман кашак дэнэ кучэдал моштышо кандидат шамычлан шкэ йўкыштым пуат. Тидым 18 нойабрьыштэ эртышэ Йошкар-Оласэ самырык избиратэль-шамычын погынымашышт раш ончыктыш. Тидэ погынымаштэ выступатлышэ йолташ-шамыч Марий рэспубликысэ пўтынь молодьожын выражэньыжым ойлышт. Погынымашын трибунгычшэ Йошкар Ола типографийын самырык пашазыжэ Ионова Вэра йолташ тыгэ каласыш: „Мый 1919 ийыштэ шочынам. Но мый альэ тыгай пийалым ужын омыл ыльэ. Вэт мэ, Вэрховный Совэтыш сайлаш тўнгалына. Тушко мэмнан шэргэ учитэль Сталин йолташым, партий дэн Совэт властьлан эн прэданнэ йэнгым сайлэна. Тидэ—кугу пийал!“ Совэт Ушэмыштэ пўтынь молодьож Ионова Вэра гай пийалан, эрыкан да кугу политик праван улыт. Вэт сэнгышэ элын рвэзэ патриотшо шамыч—самырык избиратэль-шамыч вигэк Вэрховный Совэтыш шкэ кандидатыштым сайлаш праван улыт.

Тыгай права, тыгай моктанышашлык чаплэ пийал нимогай капиталист эллаштат укэ. Пашадымэ лийаш, эксплоатироватлалташ, шужаш да колаш—тэвэ капиталист элласэ молодьожын праважэ.

18 нойабрьыштэ эртышэ Йошкар Оласэ самырык избиратэль-шамычын погынымашышт мэмнан родной аваланна—большэвик партийлан, тўньамбал пролэтариатын вождьшо Сталин йолташлан да социализм родинлан прэданнэ улмышт дэн кугу йöратымыштым ончыктышт. Тыгакак калыкын выдвигатлымэ большэвик партийлан да совэтвластьлан прэданнэ, тушман дэнэ кучэдалын моштышо, калыкын интэрэсыжым шукташ способный кандидат-шамычлан—О. Ю. Шмидт, В. Ф. Пикина, Г. И. Игнатьйэв да моло йолташ-шамычланат шкэ йўкыштым пуаш йамдэ улмыштым ончыктышт.

Но комсомол дэн самырык избиратэль-шамыч ончылно эшэ кугурак, эшэ отвэтствэннэ задачэ-шамыч шогат—тидэ избиратэльный участкылаштэ Сойуз Совэт дэн Национальность Совэт дэпутатыш сайлаш выдвигатлымэ кандидатур вэрч, „СССР Вэрховный Совэтыш Сайлымэ нэргэн положэнийым“ умылтарымэ шотышто кумда агитационный пашам ышташ, рэвольуционный бдитэльностьым эшэ чот пўсэмдаш. Избиратэльный участкылаштэ улшо ситыдымаш-шамычым пытараш большэвик партийлан вийан полшаш кўлэш. „...Рв-зэ избиратэльын пэрвой обязанностьшо—выборлаштэ активный участийым приниматлаш, сайлымэ правам пушо Совэт властьын ўшанымыжым оправдатлаш“ (Косарэв).

Избиратэльный законым туныктат

Азйал пэлэ кыдалаш школышто (Морко район) тунэмшэ да пионьэр-шамыч избиратэльнэ законым туныкташ полшат.

Тэвэ Иванов А., Йангэлов Н., Стэпанов С., молат ача-аваштлан „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэнийым“ умылтарат. Адак ача-аваштым лудаш да возаш туныктэныт.

М. Сэмьонов.

ТАЧЭ ЙОШКАР-ОЛАШ О. Ю. ШМИДТ ЙОЛТАШ ТОЛЭШ

Тачэ Йошкар-Олаш Совэт Ушэм гэрой, Национальность Совэт дэпутатыш кандидат, академик ОТТО ЮЛЬЙЭВИЧ ШМИДТ йолташ толэш.

18 нойабрьыштэ лийшэ Йошкар-Оласэ самырык избиратэль-шамычын погынымаш. Овэчкинын фотожо.

ЙОШКАР-ОЛАСЭ САМЫРЫК ИЗБИРАТЭЛЬ-ШАМЫЧЫН ПОГЫНЫМАШ

Погынымаштэ ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь В. Ф. ПИКИНА, ВКП(б) Обком сэкрэтарь пашам шуктышо ЖАДНОВ, Марий АССР Исполком прэдсэдатэль П. И. АНДРЭИЭВ йолташмыт лийыныт

18 нойабрь. Жап 4 шагатат 30 минут. Лэсотэхничэский институтын кугу актовый залжэ пийалан самырык избиратэль-шамыч дэнэ тэмын. Чыланат вэсэла улыт. Нунын йандар тўсышт дэн пи э шинчашт шыргыжыт. Оркэстр куанымашан илыш нэргэн, сэнгышэ социализм эл нэргэн мурым йонгалтара. Оркэстр почэш мэмнан родинын эргыжэ дэн ўдыржö-шамыч сылнын тўшкан мурат.

Жап шиждэ эрта. Тэвэ 5 шагатат шуэш. Лачак вич шагат жапыштэ ВЛКСМ горком сэкрэтарь Мэлэдин йолташ Йошкар-Оласэ самырык избиратэль-шамычын погынымашыштым почэш. Прэзидиумыш пэш кужун сово кырымаш дэнэ Совэт Ушэм гэрой академик О. Ю. Шмидт йолташым, Сойуз Совэт дэпутатыш сайлаш кандидатлан ойрымо ордэноносэц Г. И. Игнатьйэв йолташым, ВКП(б) Обком сэкрэтарь пашам шуктышо Жаднов йолташым, ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь В. Ф. Пикина йолташым, П. И. Андрэйэв, Йэмэльйанов, Рäбчиков, Микин, Мэлэдин, Майорова (лэсозавод пашазэ), Косарэва (типографий пашазэ) йолташмытым да молымат сайлат.

Почотный прэзидиумыш калыкын йöратымэ вождьшым кугу Сталиным да тудын лишыл соратникшэ-шамычым Молотов, Каганович, Калинин, Ворошилов, Андрэйэв, Микойан, Чубарь, Косиор, Жданов, Йэжов, Димитров, Крупскайа йолташмытым, ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь Косарьэв, гэрман компартийын вождьшо Тэльман, эрык вэрч кучэдалшэ испан шэмэр калыкын талэ вуйлатышышт дэн вождьышт Хозэ Диас дэн Долорэс Ибаррури йолташмытым пэш кужун сово кырымаш да „ура!“ кычкырымаш дэнэ сайлат. Зал пэш шуко мартэ рўжгэ сово кырымаш да „ура!“ кычкырымаш дэнэ шэргылтэш.

Собраньыштэ ойлаш пэрвой мутым ВЛКСМ обком сэкрэтарь Рäбчиков йолташ налэш. Тудо комсомол организаций дэн комсомолэц-шамычым, тыгакак нэсойузный рвэзэ, ўдыр-шамычым Сойуз Совэт дэн Национальность Совэт дэпутатыш сайлашлан калыкын выдвигатлымэ кандидатышт вэрч, „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ Положэний“ нэргэн избиратэльный участкылаштэ кумда политик-умландарымаш пашам ышташ ўжö. Тыгакак рэвольуционный бдитэльностьым эшэ утларак пўсэмдаш, троцкист, бухаринэц, шакшэ буржуазный националист да нунын пособникышт наштарэш чарныдэ, чакныдэ вийан кучэдалаш кўлмö нэргэн ойлыш.

Рäбчиков йолташ почэш рвэзэ избиратэль, фэльдшэрско-акушэрский школышто тунэмшэ ЛОБОВ йолташ выступатлыш. Тудо 12 номыран избиратэльный участкыштэ агитационный пашам ыштымыжэ нэргэн каласкалыш.

Варажым Рудомэтова (Лэсотэхничэский институт), Свэтлаков (Марпэдинститут), Ионова (Йошкар-Ола типографий) йолташмыт кутырышт. Нуно Лэнин-Сталин партийын вуйлатымэ социализм элын пийалан икшывышт улмылан шкэ куанымыштым каласкалышт. Адак избиратэльный участкылаштэ массэ-умландарымаш пашам кумдан ышташ кўлмым ончыктышт.

Мут ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь Валэнтина Фэдоровна ПИКИНА йолташлан пуалтэш. Самырык избиратэль-шамыч Пикина йолташым, Национальность Совэт дэпутатыш сайлашлан шкэнжын выдвигатлымэ кандидатшым пэш кужун совым кырэн, шокшын вашлийыт. Пикина йолташ содэржатэльный рэчым ойлыш. Тудо Национальность Совэт дэпутатыш сайлаш кандидатлан выдвигатлымылан кугу таум каласыш.

—Мый,—манэш Пикина йолташ, — мыйым Национальность Совэт дэпутатыш сайлаш кандидатлан выдвигатлымылан Йошкар-Ола избиратэльный округысо комсомолэц, нэсойузный молодьож-шамычлан, тыгакак чыла шэмэрлан

(Мучаш 3-шо могырышто)

СОЙУЗ СОВЭТ ДЭН НАЦИОНАЛЬНОСТЬ СОВЭТ ДЭПУТАТЫШ КАНДИДАТ-ШАМЫЧЫМ РЭГИСТРИРОВАТЛЫМАШ

Г. И. Пэтровский йолташым Национальность Совэтыш кандидатлан рэгистрироватлымэ

Национальность Совэтыш сайлышашлан Днэпропэтровский избиратэльный округыштo Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан Григорий Иванович Пэтровскийым рэгистрироватлымэ. Пэтровский йолташ 1878 ийыштэ шочын, 1897 ий гыч ВКП(б) члэн, УССР ЦИК дэн СССР ЦИК прэдсэдатэль. Тудым Национальность Совэт дэпутатыш сайлаш кандидатлан Днэпропэтровский мэталлургичэский оборудованьэ заводысо пашазэ, инжэнэр-тэхник пашайэн дэн служышо-шамычын, Мэнжинский районысо Тэльман лўмэш колхозысо колхозник-шамыч да моло общэствэнэ организацийласэ пашайэн-шамыч выдвигатлэныт.

Жданов йолташын Сойуз Совэтыш сайлышашлан Шэрнур окружной избиратэльный комиссийыш возымо письмажэ

Шэрнур машино-тракторно-станций пашазэ да служышо, Шэрнур пэдагогичэский училищыштэ тунэмшэ да туныктышо, „У Кэчэ“, „Тумэр“, „Красный Прогрэсс“ колхозла дэн Шэрнур район цэнтр комсомол активын погынымашышт мыйым СССР Вэрховный Совэтын Сойуз Совэт дэпутатыш кандидатлан голосоватлаш выставитлэныт.

Нунын йодмыштлан вашмут лийжэ манын мый увэртарэм: Шэрнур избиратэльный округыштo баллотироватлалташ кэлшэм да мланэм ўшанымыштлан таум каласэм.

З. Жданов.

Сойуз Совэт дэпутатыш кандидатлан

Зиновий Иаковлэвич ЖДАНОВЫМ

рэгистрироватлымэ нэргэн Сойуз Совэтыш сайлышашлан Шэрнур 341 № ан окружной избиратэльный комиссийын

ПУНЧАЛЖЭ

Окружной избиратэльный комиссийыш СССР Вэрховный Совэтын Сойуз Совэт дэпутатышкыжэ кандидат-шамычым выдвигатлымэ нэргэн пурышо докумэнт-шамычым ончымэк, окружной избиратэльный комиссийын пумо докумэнт-шамычым „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэнийын“ 56, 57, 58, 60, 61-шэ статьяшт почэш кэлшышылан шотлэн, Окружной избиратэльный комиссий пунчалын:

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 60-шо статьяжэ нэгызэш „У кэчэ“ Льаждур йал совэт, „Красный Прогрэсс“, Шабэ йал совэт, „Тумэр“ Шўкшэр йал совэт, „Совэт“ Лоскутово йал совэт, „У куралшэ“ М. Турэк йал совэт, Марий-Турэк район, тыгак Шэрнур МТС пашазэ дэн служышо, Шэрнур пэдучилищыштэ тунэмшэ да туныктышо дэн тунэмшэ, тўҥалтыш дэн кыдалаш школ мэстком, М-Турэк йал совэтыштэ улшо (М-Турэк р-н) пэлэ кыдалаш школ мэстком погынымашыштэ СССР Вэрховный Совэтын Сойуз Совэт дэпутатыш выдвигатлымэ 1904 ийыштэ шочшо, ВКП(б) члэн, ВКП(б) Маробком пэрвой сэкрэтарь пашам шуктэн шогышо, Йошкар-Олаштэ илышэ Зиновий Яковлэвич Ждановын кандидатуржым СССР Вэрховный Совэтын Сойуз Совэтышкыжэ Шэрнур избиратэльный округэш баллотироватлалташ рэгистрироватлаш.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 66 статьяжэ почэш З. Я. Жданов йолташын кандидатуржым Шэрнур 341 №-ан избиратэльный округыштo избиратэльный бўллэтэньыш пурташ.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 65 статьяжэ нэгызэш пунчалым всэобщо свэдэньылан публиковатлаш“.

Окружной избиратэльный комиссий прэдсэдатэль Абрамов.
Прэдсэдатэльын замэститэльжэ. Иванов.
Сэкрэтарь М. Мамайэв.
Комиссий члэн-шамыч: Гальмов, Вэсэлов, Мошкин, В. Мамайэв, Сэмьонов, Пономарэв, Назарова.

Избиратэльнэ законым туныктат

Мэ, Вэликополь пэлэ кыдалаш школыштo тунэмшэ-шамыч (Оршанкэ районэ) „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ положэнийым“ колхозник-шамыч коклаштэ умылтарэна. Адак колхозлаштэ пырдыж газэтым луктaш полшэна да лозунг, плакат-шамычым возэна.

Гэрасимов Саньу.

Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан

Анна Афанасьэвна Толстовам

рэгистрироватлымэ нэргэн Национальность Совэтыш сайлышашлан Лопатинский 405 №-ан окружной избиратэльный комиссийын

ПУНЧАЛЖЭ

СССР Национальность Совэт дэпутатыш кандидатым выдвигатлымэ нэргэн окружной избиратэльный комиссийыш пурышо докумэнт-шамычым ончэн налмэк, „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньын“ 56, 57, 58, 59, 60, 61-статьяштлан тўрыс кэлшышылан шотлэн, окружной избиратэльный комиссий пунчалын:

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэнийын“ 60-шо статьяжэ нэгызэш, Марий цэллюлозно сульфатно кагаз комбинат строитэльствэ, „Заря“ завод, Лопатин дрэвкомбинат, „Красный стэклоларь“ завод, „Красный октябрь“ колхоз, Элнэт сплавной контор пашазэ, служышо да инжэнэрно-тэхничэский пашайэн-шамычын, Сэтнур район Литвинов лўмэш колхоз, „Кугу йэр“ колхоз, „Кукшэнэр“ колхозысо колхозник-шамычын чылажэ 5407 йэн лийман погынымашлаштышт СССР Вэрховный Совэт Национальность Совэт дэпутатыш выдвигатлымэ—1913 ийыштэ шочшо, Лэнинский комсомолын члэнжэ, Марбумстрой камнэдробильнэ пашазэ ўдрамаш бригадын бригадир—стахановкажэ, Марбумкомбинатын пашазэ посьолкыштыжо илышэ Анна Афанасьэвна Толстован кандидатуржым СССР Национальность Совэт дэпутатыш Марий АССР Лопатинский 405 №-ан избиратэльный округэш баллотироватлалташ рэгистрироватлаш.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэнийын“ 66-шо статьяжэ нэгызэш Анна Афанасьэвна Толстова йолташым Лопатинский 405 №-ан избиратэльный округысо избиратэльный бўллэтэньыш пурташ.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 65-шэ статьяжэ нэгызэш пунчалым всэобщо свэдэньылан публиковатлаш.

Лопатинский 405 №-ан окружной избиратэльный комиссийын прэдсэдатэльжэ: Суворов.
Прэдсэдатэльын олмэштышэ: Сидоркин.
Сэкрэтарь: Санатрийэв.
Комиссий члэн-шамыч: Трифонов, Разумников, Костин да молат.

Национальность Совэтыш сайлышашлан Морко окружной избиратэльный комиссийыш

Мый, Марий АССР Исполком прэдсэдатэль П. И. Андрэйэв, Шальэ йал совэт, „Патыр“ колхоз, Кожла-Сола йал совэт „6 сйэзд Совэтов“, Нуж-Кльучэвский йал совэт „Новая жизнь“, Пэтровский йал совэт „Йошкар май“ дэн 17 партсйэзд лўмэш, Кинэр йал совэт „Лэнинград“ колхоз, госторговльо сойуз, Морко пэдучилищыштэ тунэмшэ дэн туныктышо да Морко округыштo улшо-шамычын общо погынымашт, тугак Йошкар-Ола, Кырык Мари, Марий-Турэк окружной прэдвыборный погынымаш-шамычын рэшэньыштлан Национальность Совэт дэпутатыш Морко округыштo баллотироватлалташ кэлшымашым пуэм.

П. Андрэйэв.

Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан

Пэтр Ильич АНДРЭЙЭВЫМ

рэгистрироватлымэ нэргэн Национальность Совэтыш сайлышашлан Морко 403 №-ан окружной избиратэльный комиссийын

ПУНЧАЛЖЭ

Окружной избиратэльный комиссийыш СССР Вэрховный Совэтын Национальность Совэт дэпутатышкыжэ кандидат-шамычым выдвигатлымэ нэргэн пурышо докумэнт-шамычым ончымэк, окружной избиратэльный комиссий пумо докумэнт-шамычым „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 56, 57, 58, 60 да 61-шэ статьяшт почэш кэлшышылан шотлэн, окружной избиратэльный комиссий пунчалын:

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 60-шо статьяжэ нэгызэш „Патыр“, „6 сйэзд совэтов“, „Новая жизнь“, „Йошкар май“, „17 партсйэзд“, „Лэнинград“, колхоз-шамыч, госучрэждэньэ служышо сойуз, Морко пэдучилищыштэ тунэмшэ дэн туныктышо да моло общэствэнэ организацийэ-шамычын погынымашлаштэ выдвигатлымэ (погынымаштэ чылажэ 2751 йэн лийын) 1900 ийыштэ шочшо, ВКП(б) члэн, Рэспублик Исполком прэдсэдатэль, Йошкар-Олаштэ, Зарубин урамыштэ 97 № ан пўртыштo илышэ Андрэйэв Пэтр Ильичын кандидатуржым Национальность Совэт дэпутатыш Морко 403 №-ан избиратэльный округэш баллотироватлалташ рэгистрироватлаш.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 66 статьяжэ почэш П. И. Андрэйэв йолташын кандидатуржым Морко 403 №-ан избиратэльный округыштo избиратэльный бўллэтэньыш пурташ.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын“ 65 статьяжэ нэгызэш пунчалым всэобщо свэдэньылан публиковатлаш.

Окружной избиратэльный комиссий прэдсэдатэль Морозов.
Прэдсэдатэльын замэститэльжэ Кузьмин.
Сэкрэтарь Соколов.
Комиссий члэн-шамыч: Волков, Ильинов, Стэпанова, Михайлов, Иванов, Кальдин, Антипов, Никитин.

Йошкар-Ола избиратэльный округын прэдвыборный совэщанийжэ

19 нойабрьыштэ кастэнэ 6 шагат жапыштэ Лэсотэхничэский институтын актовый залэшыжэ Йошкар-Ола избиратэльный округын прэдвыборный совэщанийжэ эртыш.

Совэщаний прэзидиумыш Жданов, Пикина, Андрэйэв, Рйбчиков (ВЛКСМ обком сэкрэтарь), Мэлэдин (ВЛКСМ горком сэкрэтарь) йолташмытым да молымат сайлыш.

Почэтный прэзидиумыш калыкын вождьшо Сталин йолташым да тудын вуйлатымэ ВКП(б) ЦК политбўром сайлымэ. Сталин йолташым да тудын лишыл соратник-шамычын лўмышым ойлымо годым уло зал пэш кужун совым кырэн.

Совэщанийыштэ посна избиратэль-шамычын выступлэнийышт лийын. Комсомол организаций лўм дэнэ ВЛКСМ горком сэкрэтарь Мэлэдин йолташ выступатлэн.

ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь, Национальность Совэт дэпутатыш сайлаш кандидат Валэнтина Фэдоровна ПИКИНА йолташ содэржатэльный рэчым ойлэн. Пикина йолташым уло зал кужын сово кырымаш дэнэ ваш лийын. Пикина йолташ избиратэльный участкылаштэ политик-массэ пашам вийан ыштaш, рэвольуционный бдитэльностьым эшэ чот пўсэмдаш кўлмым ончыктыш.

ЙОШКАР-ОЛАСЭ САМЫРЫК ИЗБИРАТЭЛЬ-ШАМЫЧЫН ПОГЫНЫМАШ

Выборым эртараш партийный организаций-шамычлан активнэ полшышаш улына

ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь В. Ф. Пикина йолташын ойлымыж гыч

Йолташ-шамыч! Йошкар-Ола избиратэльный округ гыч Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан мыйым выдвигатлышэ йолташ шамычлан уло шўмэм дэнэ таум каласэм. (Сово кырымаш). Мыйын дэч ончыч ойлышо оратор-шамыч мыйым пэш чот моктышт.

Мый совэт тружэник улам, партийын линийжэ вэрч кучэдалам да кўлэш лийэш гын, шкэ илышэмымат пуаш йамдэ улам.

Йолташ-шамыч! Мэ Лэнин-Сталин партий вуйлатымэ почэш ыштымэ чаплэ жапыштэ илэна. (Сово кырымаш).

Мэ ожнысо нэлэ илышым она шинчэ, тудым мэ книга гыч лудын гына палэна. Кызытсэ чаплэ илышым мэмнан ачана дэн изана-шамыч ыштэныт.

Мэ, самырык-шамыч, тунэмаш, канаш, паша ышташ праван улына, мэ ўдрамаш-шамыч пöрйэнг дэнэ тöр праван улына. Капиталист эллаСэ шэмэр-шамыч мэмнан элна дэнэ куанэн шогат. Но тугай жап толэш, тўньамбал рэволюций тарвана да пўтынь тўньасэ самырык калык мэмнан гайак илаш тўналэш. (Сово кырымаш).

Мэ кызыт чаплэ илыштэ илэна. Но мланна мэмнан чаплэ илышнам пудырташ тöчышö тушман-шамыч нэргэн мондыман огыл. Мэ сайлымашым тугэ эртарышаш улына, совэтыш ик класс тушманат логал ынжэ кэрт. Тушман-шамычым йöршэш пыташ кўлэш. Тидлан лийын политичэский бдитэльностьым нöлталман. Участкылаштэ молодьож дэн калык коклаштэ агитационно политичэский пашам виймангдаш кўлэш. Мэ тидэ кампанийым сайын эртараш партийный организацийлан, Совэт органлан полшышаш улына.

Мутат укэ, мэ сайлымашым эн сайын эртарэна. Мэмнан пийална вэрч, молодьожын тангжэ да учитэльжэ Сталин йолташ вэрч уло вийэм, кўлэш лийэш гын, шкэ илышэмат пуэм! (Рўжгэ сово кырымаш). Вийан лийышт Совэт Ушэмысэ эрыкан ўдрамаш шамыч, „Ура!" (Пэш чот сово кырымаш, оркэстр „Интэрнационалым" шокта).

Йошкар-Оласэ самырык избиратэль-шамычын погынымаш

(МУЧАШ)

уло шўмэм дэнэ таум каласэм. Тэндан ўшанымыдам, родной Лэнин-Сталин партийын ўшанымыжым чэслын шуктэн шогаш уло вийым пыштэм, кўлэш лийэш гын, илышэмат пуэм,— манын ойла Пикина йолташ. Пикина йолташ рэволюционный бдитэльностьым пўсэмдаш, шакшэ тушман троцкист, бухаринэц, буржуазный национализт, моло тўрлö тушман кашак вашташ да нунын пособникышт вашташ чарныдэ кучэдалаш пўтынь молодьожым, чыла шэмэр-шамычым ўжö.

Вара ордэноносэц Игнатьэв йолташ рвээ избиратэль - шамычлан кўчыкын шкэ илышыж нэргэн каласкалыш.

Игнатьэвэ йолташ почэш ВКП(б) обком сэкрэтарь пашам шуктышо Жаднов йолташ выступатлыш. Жаднов йолташ рэволюционно бдитэльностьым эшэ ик нöлташ, избиратэльный участкылаштэ политик-массэ умыландарымаш пашам вийан ышташ кўлмö нэргэн ойлыш.

Собраньэ кўшнö ончыктымо йолташ - шамычын выступлэньышт почэш кўлэш рэшэньым принимальш.

Собраньыштэ чылажэ 1200 йэнг участвоватлэн. Нуно чыланат большэвик партийлан, йöратымэ вождьда учитэль родной Сталинлан да шкэнан родинлан мучашдымын прэданнэ улмыштым ончыктышт. Собраньэ молодьожын политик активностьшым эшэ кўш нöлтышаш дэнэ эртэн.

Погынымаш дэч вара кугу концэрт лийэ. Концэрттым музыкальнэ - тэатральный училищыштэ тунэмшэ шамыч, марий капэлла, Пэдинститут дэн Лэсотэхинститутын да пиньэр пöртын самодэйатэльный художэствэнный кружокышт-шамыч выступатлэныт.

И. Музуров.

ПАША—ТИДЭ ИЛЫШ

„Красное селище" колхоз прэдсэдатэль, ордэноносэц, Сойуз Совэт дэпутатыш кандидат Г. И. ИГНАТЬЙЭВ йолташын ойлымыжо

Йолташ-шамыч, мый кўчыкын шкэ илышэм нэргэн ойлэм. Мый 1901 ийыштэ йорло крэсаньык йэшэш шочынам. Ачый шорыкым кўтэн илэн. Илаш тунам пэш йöсö ыльэ. Тунэммэ нэргэн ойлашат тўкнэн огыл. Школ шамыч цэрковный - приходский вэлэ ылыч, а тушто лачак попрэлигий дэнэ ангыртарэн кийэн.

Цэрковный - приходский школым тунэмын пытарымэк, Озанг оласэ сэминарыш пэш пурынэм ыльэ. Тушко пураш обйазательнэ поп дэч разрэшэньэ кўлын. Мэмнан йалыштэ кок поп ыльэ. Мый Озанг оласэ сэминарыш тунэмаш пурашлан разрэшэньым йодаш ик поп дэкэ мийэм, тудо вэс поп дэкэ колта, а вэсыжэ ацак мöнгэш ончычсэ мийме поп дэкэ колта ыльэ. Тыгэ поп шамычым пэш шуко сöрвалэн кошташ тўкныш. Тугак Озангын тунэмаш пураш мийышым, но Озанг сэминарыштэ эдакат поп улмаш. Тушто мыйым поп шамыч тунэмаш ышт пурто.

Тунэмаш кугу Социалистичэский Октьабрьский рэволюций дэч вара вэлэ кумда да волгыдо корно почылто. 1918 ийыштэ Краснококшайский пэдтэхникумыш тунэмаш пурышым. Тидэ школым большэвик партий дэн Совэт правитэльствэ почныт.

1919 ийыштэ Козмодэмьйан олаш пэдкурс почылтэш. Мыйат Краснококшайск гыч тидэ курсыш кусаралтым. Но курсым пытараш ыш логал. 1920 ийыштэ бэлогвардэйэц да интэрвэнт кашак самырык Совэт государствэ ўмбак эшэ вийан нападатлаш тўнгалыныт. Тидэ ийыштак мэмнан польак кашак дэч шкэнан элым аралаш польский фронтыш колтышт. Мэ польский фронтышто пэрэмирий мартэн сражатлышна. Пэрэмирий дэч вара мэмнам Йужный фронтыш Врангэль вашташ крэдалаш колтышт. Туштат тўрлö тушман кашак вашташ кучэдалаш тўкныш. Мэ Лэнин-Сталин партий вуйлатымэ почэш чыла фронтыштат сэнгышна. Вўр йоктармына арам лийын огыл, пийалан да вэсэла илышым ышташ кугу эрык лийын. (Сово кырымаш).

Фронт гыч пöртылмэкэ, граждан сар дэнэ шаланэн пытышэ йал озанлыкым кол ўмбак шогалтышаш вэрч чот кучэдалаш полшаш пижым. Йалыштэ кулак-шамыч вашташ йэн кучэдалаш кўлын. Нуно шкэ мландым вэрч, йорло крэсаньык эшэ эксплоатироватлышаш вэрч кучэдалаш пижыч. Нэ мэ чуно шакшэ кашакым сэнгышна. (Сово кырымаш).

Большэвик партий да калыкын вожлышо кугу Сталин вуйлатымэ почэш мэ пийалан илышым, зажиточный колхоз илышым строитлаш тўнгална. 1931 ийыштэ колхозым организоватлышна. Колхоз прэдсэдатэльлан мыйым шогалтышт. Нэлэ ыльэ жап. Мэ колхоз йэшна дэнэ пич

чодра покшэлнэ у мландым почаш, чодрам куклаш пижна. Омартамат кукласш, купымат кошташ, сöрэмымат куралаш тўкныш. Мландэ вэрч, кугу шурно лэктыш вэрч вийан кучэдалаш улына. Паша диципліным пэнгыдын шындымэ дэнэ, организованно улмына дэнэ нэлым сэнгэн улына. Пич чодра дэн купан вэрым шуко киндым пушо мландыш савырышна.

1933 ий гыч тўнгалын мэмнан шурнэ лэктыш ийын йэшаралтын толэш. Ужэ 1935 ийыштэ мэ кукшö шурно лэктышым налын улына. Кокла шот дэнэ пырчан шурным ик гэктар гыч 31 цэнтнэрым налын улына, а валовой шурно лэктыш кокла шот дэнэ ик гэктар гыч 35 цэнтнэр лэктын. Тэний мэмнан колхоз ик га гыч 36,5 цэнтнэр шурным налын.

Врэдитэль кашак чыла вэрэ „пашам ыштэныт". Мэмнан сэнгышэ колхознамат шалатынэшт ыльэ. Но мэ шкэ нуным разоблачитлышна.

1935 ийыштэ кукшö шурно лэктыш вэрч кучэдалмаштэ кугу сэнгымашым ыштымэмлан Совэт правитэльствэ мыйым эн кугу наградэ дэнэ—Лэнин ордэн дэнэ наградитлыш.

Кызыт мэмнан колхоз да колхозник-шамыч культурно, зажиточно илат. Чыла колхозник-шамычын шкэныштын вольыкышт улыт. Колхозынат вольыкшэ йатыр уло.

Сойуз Совэт дэпутатыш мыйын кандидатурым выдвигатлымэ. Калыкын тидэ кугун ўшанымыжым мый чэсть дэнэ шукташ тўнгалам, кунам кўлэш лийэш гын, партийын пашажэ вэрч, шкэнан родинна вэрч илышэмат пуэм. (Сово кырымаш).

МЫЙ ЭН ПИЙАЛАН УЛАМ

Иошкар-Ола типографийын самырык пашазыжэ ИОНОВА ВЭРА йолташын ойлымыж гыч

Йолташ - шамыч, мый шкэ илышэм нэргэн каласэм. Мый 1919 ийыштэ шочынам. Нэ мый альэ тыгай пийалым ужын омыл ыльэ. Вэт мэ Вэрховный Совэтыш сайлаш тўнгална. Тушко мэмнан шэргэ учитэль Сталин йолташым, партий дэн совэт властьлан эн прэданнэ йэнгым сайлэна. Тидэ—кугу пийал!

Мый дэтдомын воспитанникшэ улам. Кызыт Социализм элын полноправный гражданкажэ улам. Мыйат тэний СССР Ушэм Вэрховный Совэтыш сайлаш тўнгалам. Тидэ млам пэш кэлгэ чувство лийын шога. Мэмнан илаш вэсэла да интэрэснэ. Мый шкэмын пэрвой йўкэм лэнинский комсомолым воспитатлэн куштышо родной Сталинлан пуэм.

Шэрнур избиратэльный округын пашазэ, служышо, тунэмшэ да колхозник-шамычлан

ВИШ СЭРЫШ

Марий рэспублик шэмэр-шамычын мыйын кандидатурэмым СССР Сойуз Совэтыш выдвигатлэн мылам ўшанымашыштым ончыктымылан кугу благодарностьым каласэм.

Тугэ гынат увэртараш кўлэшлан шотлэм, Марий Рэспублик гыч мыйым ВКП(б) ЦК-распорйажэньым отозватлымылан кöра, баллотироватлаш кэлышымашэм пуэн ом кэрт да мыйын кандидатурэмым сниматаш йодам.

Ч. И. Врублэвский.

172

ВУЗ-лаштэ профэссор прэподаватэль-составлан штатнэ должность дэн должностьной окладым ыштымэ да студэнт-шамычлан стипэндийым кўзыктымö

Лэнин—Сталин партий вуйлатымэ почэш социализм эл кэчын вийангын, ончыкэ кайа. Культур фронтышто коло ий Октьабрь рэвольуций тэммэ кугу пайрэмым чаплэ сэнгымаш дэнэ ваш лийэ.

Кызыт шўдö дэнэ Совэт ВУЗ-ла гыч, тўжэм дэнэ шэмэр молодьож, тўрлö социалист тунyктэн лукталтыт. Тошто кугыжан Российын чылажат 91 высший учэбный завэдэньэ вэлэ ыльэ, тидэ шагал школыштыжат пашазэ, йорло да ик марда крэсаньык икшывэ-шамычлан тунэмаш права укэ ыльэ.

Ончыкыжо адакат кугу школлаштэ пашам сайэмдыш да высшэ учэбнэ завэдэньыласэ, профэссор, доцэнт, прэподаватэль дэн учэбнэ — полышкалышэ пэрсоналжын матэриальнэ обэспэчэнностьышым вöлталташлан вэрчын СССР Ушэм Совнарком опрэдэльонный штатнэ должностьым ыштыш да вунылан пашадарым кўзыкташ пунчалын. Тидын дэнэ пырльак ВУЗласэ студэнт-шамычлан стипэндийым кугэмдымэ нэргэн пунчалым луктын. 1937 ий 1 нойабрь гыч СССР-высшэ учэбнэ завэдэньыласэ студэнт-шамычлан курс шот дэнэ тылызэ йэда пумо государствэннэ стипэндий кугытым тыгайым ышташ пунчалын.

I курс 130 тэнгэ, II курс 150 тэнгэ, III-шо дэн IV-шэ курс 175 т., V курс 200 тэнгэ. Ныл ий жап тунyктымо высшэ учэбнэ завэдэнийлаштэ 4-шэ курслан стипэндий вич ий тунyктышан учэбнэ завэдэньыласэ V-шэ курслан ыштымэ кугыт лийэш. Тыгак 1937 ий 1 нойабрь гыч учитэльский институтысо студэнт-шамычлан тылзэ йэда пумо государствэннэ стипэндий кугытым тыгайым ыштымэ I—курсышто 130 тэнгэ, II—курсышто 150 тэнгэ.

Школласэ комсомол организаций-шамычлан, партий дэн правитэльствын тидэ пунчалжым чыла студэнт коклаштэ умылтарыман. Школлаштэ дисциплиным адакат кўшкырак, отличнэ тунэмшаш вэрч уло тунyктышо дэн тунэмшэ-шамычым мобилизоватлыман.

Тау Сталин йолташлан

14 нойабрьыштэ Н. К. Крупскайа лўмэш Марпэдинститутысо студэнт дэн прэподаватэль-профэссор-шамыч „Вузлаштэ штатный должностьым пуртымо дэн профэссор-прэподаватэль составлан должностьан окладым ыштымэ да Вузласэ студэнт-шамычлан стипэндийым кугэмдымэ нэргэн" СССР Совнаркомын пунчалжэ лўмэш митингым эртарышт. Митингыштэ выступатлышэ-шамыч партий дэн правитэльствын, Сталинский Цэнтральнэ Комитэтын калык образованьэ вэрч тыршымыштым ончыктышт.

—„Тидэ дэкрэт мланна эшэ куанымашан лийын шога да паша ышташ, тунэммашым сайэмдаш вийым пуа. Мэмнан партий дэн правитэльствэ калык образованьым эшэ кугу кўкшыт шындышаш вэрч, паша йэнг-шамычын матэриальнэ илыш условийыштым эшэ сайэмдышаш вэрч пэш чот тырша. Лачак мэмнан пэлэдшэ социализм элыштэ гына тунэмаш правам пумо. Тидэ дэкрэт пэш кугу историчэский значэньан. Тау лийжэ мэмнан йöратымэ Сталин йолташлан!—ойла доцэнт, историчэский факультэтын дэканжэ Коробов С. А. йолташ.

Мутым 40 ий годсэк тунyктышо И. М. Болдырэв налэш. „Ожнысо школышто мэмнан гай шэмэр йоча тунэм кэртын огыл, моланжэ пала: тунэммылан пэш кугун оксам тўлыман ыльэ. Садлан школлаштэ поп, буржуй, кулак, помэщик йоча-шамыч гына тунэмыныт. А кызыт мэмнан школышто йöршэш вэс сўрэт. Тунэмашлан государствэ оксам ок йод, а шкэ тўла. Тидэ шот дэнэ дэкрэт мэмнам эшэ сайрак тунэмаш, пашам качэствэннэ ышта обязатла.

Каз. Мик.

Нуно пэрвой гана сайлат

Мэсчэтовод Соловьйов Выльып дэнэ правлэнийыштэ тэний кö кунар паша кэчым ыштэн да кунар киндым налэш шотлэн шинчэна. Тэвэ Йакимова Марйам каласа. —Тудо 250 паша кэчым ыштэн, тидлан 24 цэнтнэр киндым налэш—манэш. Тудо колхозышто эн талэ ударница. Кэрэк могай пашамат чэстнын ышта, паша нормым утыж дэнэ тэма, бригадир куш колта, эрэ кайа,—манын счэтовод умбакыжэ умылтара.

Тидэ годымак колхоз правлэнийыш Йакимова Марйа толын пурыш. Мэковтын илыш вэргэн кутыраш вўнгална. Тудо мланэм ожно кузэ илымыжым, кызыт илымыжым умылтарэн каласа.

—Мыланэм ача-ава дэнэ пырльа илаш логалын огыл, нуно мыйым ончэн-куштэн огытыл. Ача гэрман сарэш колэн, авам изиэм годымак колэн, мыйым коча вэлэ ончэн ашнэн. Мый изиньэкак шуко орлыкым ужын кушкывам. Кочкаш киндэ нигунамат тэммэш лийын огыл, шуко шужалтын. Киндэ вэлэ огыл, чийашат вургэм лийын огыл, ик манаш, пий илышым илэвам, — манын шинча вўд йöрэ ойла. Илышын ик ойго, йöсö кыдэжшым ойлэн чарныш да кугун шўлалтыш. Изиш лиймэкэ могыржо кэнэта куштылэмэ, шинчажэ вэсэлан ончальэ. Шижам, кызытсэ илымэ пагытым ойлаш тўнгалэш шовэм.

—Эргэн кодын ожсо орлык илышэм. Шужэн шинчымаш, шўкшў вургэм дэнэ коштмаш ындэ мондалтын. Мый ындэ кумыл вöлтын, куанэн, вэсэлан илэм. 1930 ийыштэ колхозыш пурышым. Колхоз мыйым орлык илыш гыч утарыш. Мый кажнэ ийынак колхозын ударницажэ улам. Тэний 250 паша кэчым ыштэнам, тидлан 24 цэнтнэр киндым налам. Тидэ киндэ ышкэтланэм кум ийлан кочкаш сита, вургэммат чийаш мом шонэм тудо уло. Ожно ўдрамашым погынымашкат пуртэн огытыл. А тэний совэт власть, коммунист партий пöрйэнг дэн ўдрамашым ок ойыркалэ, чылалан ик гай права. Тэвэ мый 18 ийым тэмэнам, тэний мыйат моло-шамыч дэн пырльак совэтышкэ сайлаш тўнгалам. Мый пэрвойак мэмнан йöратымэ Сталин йолташлан йўкэм пуэм. Вэт тудо мыланна сай, вэсэла илышым пуэн, тудо вэт мыйым орлык илыш гыч утарэн,—манэш Йакимова Марйа. Тыгэ Марий-Сола йал совэт „Кўп Сола" колхозын ударницажэ Йакимова Марйа дэнэ когыньан коклаштэ кутырмаш эртыш.

Кас лийын, тул чўкташ жап шуын. Пöртыштö нигöат укэ. Ўштэл ўмбалнэ йылгыжшэ самбар шолын шинча. Кажнэ окнаштэ пэлэдыш. Пöрт кöргö пэш ару, культурно. Тидэ жапыштэ пöртыш лапкатарак кап кылан, шэмалгэ йандар ўдыр толын пурыш.

—Кузэ илмаш,—йодам.

—Илмаш путыракат сай вэт, — манын вашмутым пуыш. Тудо Лажйал йал совэт „Волна" колхозын эн талэ ударницажэ Волкова Просковий. Волкова йолташ тэний шурно погымаштэ 760 кылта мартэ пидын шогэн. Чылажэ 320 паша кэчым ыштэн.

—Мый—манэш Просковий,—18 ийым тэмэн, 19 ийыш тошкалывам. Но тидэ кўчык ўмырыштэм шуко орлыкым ужывам. Колхозыш пурымо дэч ончыч киндэ кочкаш ваш маркэ ситэн шогэн огыл. Ача изиэм годымак колэн. Сандэн суртышто озанлыкым ышканэм виктарэн вангайаш логалын. Имньэ ышкэван укэ, эрэ йэнгым вэлэ сöрвалман. Вараш кодын курал ўдымö дэнэ киндэ сай ок шоч ыльэ. Колхозыш пурымо дэч вара гына, илышэм йöршэш вэс корныш возо. Мый илышын сайжым колхозышто вэлэ ужым. Кызыт колхозышто стахановкалан шотлалтам. Тэнийат 320 паша кэчым ыштэнэм. Тидлан 38 цэнтнэр киндым налам. Мый колхоз паша вэрч уло шўмэм дэнэ йўлэм. Ожно шужаш логалын гын, кызыт клатыштэ кум-ныл ийлан ситышэ киндэ кийа. Мый ындэ улан илышыш лэктынам, тыгак культурнын илэм. Тау Сталин йолташлан шэмэр ўдрамашым улан илышыш лукмыжлан. Мый 12-шо дэкабрь кэчын пэрвой йўкэм—Сталин йолташлан пуэм,—манын Волкова Просковий ышкэ мутшым кошартыш. Тыгэ колхозын ончыл йэнгжэ тошто орлык илышыжым карга, колхоз илышым мокта.

Йошкар-Олаштэ йоча садлан у пöртым ыштымэ. Кызыт тушто 9-шэ номыран йоча сад. Тидэ йоча садыштэ тўрлö модыш-шамыч шуко уло.
Сўрэтыштэ: йоча-шамыч у модышым ончат.

У избиратэльный законым тунyкташ колхоз-шамычым шэфыш налыныт

Шэрвур пэдучилищэ пэлэнсэ комсомол организаций Нурбэл йал совэт кöргысö „У корно", „III Интэрнационал", „Коммунар" да Калинин лўм колхоз-шамычым шэфыш налын.

Кызыт комсомолэц-шамыч нинэ колхозлаштэ „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийым" да Сталинский Конституцийым умылтарэн шогат.

И. Иванов.

Украин комсомолын X-шо сйэздшэ

Киэв, 18. Украин комсомолын X-шо сйэздшэ пашам ышташ тўнгалмыжлан ындэ йатыр кэчэ эртыш. Сйэздыштэ ЛКСМУ ЦК сэкрэтарь Усэнко йолташ отчотан докладым ыштэн. Тыгак сйэзд ЛКСМУ ЦК-н рэвиз комиссийын отчотшым колыштын. Варажым прэний вийан тўнгалын.

18 нойабрьыштэ КП(б)У ЦК сэкрэтарь С. В. Косиор йолташ кугу рэчым ойлэн. Косиор йолташым дэлэгат-шамыч шокшын вашлийыныт.

Сйэздыштэ ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь Косарэв йолташ лийын.

Кокымышо вичийашлык займын 5-шэ тиражшэ лийэш

Кокымышо вичийашлык займын 5-шэ тиражшэ 1937 ий 25 дэкабрьыштэ Ворошилов олаштэ (Донэцк область) лийэш.

5-шэ тиражыштэ чылажэ 173 миллион 920 тўжэм тэнгэлан 1 млн. 60 тўжэм выигрыш модылтэш.

Отв. рэдактор— Г. М. ЭРСКИН.

Упол. Марлита А-493. Тираж 2860 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ „М. К".